

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cienădiei 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipscani 35.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Sibiu, 17 August st. v.

(*) Machiavelli este un autor, pentru a cărui rehabilitare au scris oameni ca Fichte, Macaulay, Ranke. El scrisese adecă vestita-i carte despre Principe și lumea l-au judecat până la o vreme numai din punct de vedere moral; dacă l-ar fi judecat și din punct de vedere național, dacă și-ar fi luat oboșala să-l explice din atmosfera istorică, în care a trăit și pentru care a scris el, ar fi vorbit altfel.

Îl judecă unilateral, dar', cu reserva aceasta, îl judecă drept; căci în adevăr, el dă nise învătăuri, care astăzi te revoaltă.

Astăzi? Dar' nu sînt și astăzi oameni, nu sînt și astăzi neamuri întregi, care se par, că au trecut prin școala Principelui?

Exemplu cel mai din apropiere sînt Ungurii. Și cetind pe Machiavelli, n'ai decât să schimbi ici și colo câte un cuvânt și formulele lui s'au potrivit tocmai pe tocmai cu stările noastre. Spre pildă, se luăm primele șire ale capitolului al cincelea din care învățăm cum se guvernăm cetăți ori state, care și-au avut legile lor înainte de-a fi ocupate. „Dacă statele cucerite au fost deprinse să trăiască după legile lor și în libertate, sînt trei feluri, de ale stăpâni: primul, se le nimicesc. N'avem, decât să schimbăm factorii de luptă, se punem în loc de cetăți ori state vorba popoare și avem aplicația. Dacă vrei să stăpânești, nimicesc. Nu vreau Ungurii, se nimicească? Nu-ți leagă mâinile de câte-ori pot și de câte-ori vrei să faci ceva spre folosul neamului tău?

Așa-i. Ei se opintesc cu îndrăzneala, celui ce-i aproape sigur, că va reuși.

Noi zimbim de încrederea aceasta. Ei pot merge și caute dascălii cu trei veacuri mai înainte; noi rămânem în veacul nostru și culegem din el ideile, care ne întăresc conștiința, că dreptatea și duhul vremii este cu noi.

Și aici vom pomeni earăși un nume de scriitor; este un scriitor german, care a slujit adevărului în toată viața sa, care în multe cestii a fost un foc strîns din schinteile scăpărate de atâtea și atâtea spirite moderne și care a resumat la sfîrșitul carierii sale literare direcția, ce o ia mișcarea intelectuală și socială de azi; este David Frideric Strauss.

În cartea lui despre credința veche și credința nouă, el scrie un capitol și despre principiul naționalității. El este un semn caracteristic al timpului nostru. Germania s'a unit; Italia și-a realizat unitatea națională; aceste sînt faptele, în care principiul s'a realizat.

Din acest punct de vedere înțelegem și dreptul de a se fi născut — și mai mult decât atîta nu dicem, — al altor idei, și acestea sînt dacoromanismul, pentru care noi avem să suferim de ajuns azi, și panslavismul, pen-

tru care sufer alte neamuri din țeara noastră.

Înțelegem deci foarte bine pe „frații“ unguri, cînd sînt neliniștiți de aceste idei, ca de nise fantome; înțelegem foarte bine, pentru-ce „Kolozsvár“ în-țetîne deci și pe cetitorii sei cu lungi articoli despre aceste idei. Ei cred, că aceste idei vor sparge odată terenul, preste care ei voese să-și întindă cui-bul lor național. . .

Noi credem, că tovarășii unguri ar face bine să pună la o parte discuția acestei cestii; noi „Daco-Romanistii“ nu le dăm nici-odată ansă să se ocupe cu ea; programul nostru ne indică atât de clar activitatea noastră, încât nici nu le putem da ansă.

Dar' ei se fac în chipul dracului, cum grăsece poporul nostru; ei nu vreau să creadă în sinceritatea noastră; și lor le mai trebuie și un mijloc cu efect pentru justificarea principiilor, după care am spus la început, că ne trudează.

Aici este adevăratul loc, unde dorim să discutăm cu tovarășii unguri, nu daco-romanismul, o idee, care nu a trecut prin nici o evoluție, ce ni-ar silă să ne ocupăm de ea.

Se înțelege, ce vrem noi, nu vreau ei, pentru-că se simt slabi, pentru-că știu, că aici noi sîntem tari. Arsenalul argumentelor, care au scăpat în timpul din urmă pe doi acușai de închisoare, ne stă la dispoziție totdeauna.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 17 August st. v.

Programul majorității dietale din Croația.

Manifestațiunea majorității dietale croate din Dalmația pentru împreunarea Dalmației cu Croația și Slavonia a apărut deja în „Narodni List“ în forma unui program de partid, provădut cu subscrierile tuturor membrilor croați ai dietei. Acela sună: 1. Clubul croat național ține strîns la integritatea Croației, pe baza dreptului public croat. El aspirează deci la grabnica împreunare a Dalmației cu Croația și Slavonia și dorește, ca regatului Croației să i-se dea toate privilegiile cele vechi. 2. Sub scutul dreptului public croat, Croații și Sârbii se bucură de aceleși drepturi, întocmai cum formează numai o singură națiune, afară de care în Croația nu se recunoaște altă naționalitate. 3. Clubul croat național își ține de a sa datorință, de a pretinde în fiecare moment potrivit, la preagrașorul nostru Rege, pe baza drepturilor naționale și istorice, întărite prin sfintele Sale cuvinte, să împreuneze Croația cu Dalmația și Slavonia și să redea regatului Croației toate privilegiile lui. Până-cînd va urma acest lucru și până-cînd națiunea se va pregăti mai bine pentru el, clubul croat național va interveni cu toate mijloacele legale, pentru de a întări conștiința croată, pentru

de a croatisa toate școalele și funcțiunile din Croația și pentru de a elibera țeara de sub influența Italianilor și a Germanilor. 4. Clubul croat național va căuta să elupte și să apere vechia liturghie slavă pentru amîndouă bisericile, (pentru cea catolică și pentru cea greco-ortodoxă); deopotrivă ca pe un comun succes național și cultural. 5. Clubul croat național se va nîsuși a produce legătura porturilor dalmatine prin construirea de căi ferate prelîngă Bosnia. Urmează subscrierile.

Dintre 43 membri ai dietei dalmatine, mai mult ca jumătate, și anume 24, au subscris acest program. Afară de subscrierile celor șase Italiani lipsesc și cele ale celor șapte Sârbii, mai de parte cele ale virilistilor, ale archiepiscopului catolic și episcopului gr.-or. din Zara, precum și subscrierile căpitanului țerii, contele Vojnovic, și ale altor trei membri din partidul croat al dietei.

Congresul catolicilor în Bochum.

La 25 l. c. s'a deschis în Bochum al 36-lea congres al catolicilor. La seara de întîmpinare a vorbit deputatul Windhorst și a expus cam următoarele: Bochum este un oraș în desvoltare. Aici fiecare poate învăța cum se clădesc bisericile din propria putere. Oamenii de aici trebuie să muncească greu; aci zace cauza creșterilor continue; alte orașe, unde nu se lucrează atât de greu, se înmoaie. Am venit aici spre a arăta, că pretutindenea vom să arborăm steagul catolicismului. Principele Bismarck a zis: „Germanii se tem de Dumneșeu, și de nimeni altul pe acest pămînt.“ Eu dic: „Noi catolicii ne temem de Dumneșeu și de nimeni altul!“ (Bravo-uri sgonitoase!) Aceasta se și-o însemneze cei mari și cei mici.

Diua primă a congresului s'a deschis prin un serviciu divin solemn. După terminarea acestuia, cei de față s'au întrunit în adunare generală închisă în sala teatrului orașene. Aici s'a cetit înainte de toate scrisoarea comitetului local către Papa și apoi răspunsul acestuia. De președinte s'a ales baronul de Hertling, de primul vicepreședinte Porsch și de al doilea vicepreședinte Mateiu Wiese, fabricant în Werden. La 11 oare și-au ținut ședințele lor comisiunile și reuniunea pentru Palestina.

Alegerile de deputați în Franția.

Gubernul francez încă nici acum nu a stabilit diua alegerilor de deputați. Cu toate aceste, toate partidele din țeară se pregătesc pentru aceste alegeri decizătoare. Dl Bocher a plecat la Londra, spre a compune cu contele de Paris lista candidaților conservatori și, după-cum spune „Figaro“, spre a rediga un manifest către alegătorii Franceiei. Și în cartierul principal al Boulangeriștilor se lucrează cu mult zel. Partidul

boulanger-ist și-a publicat deja prima listă de candidați pentru departamentele sale. Aceasta este însoțită de un manifest a lui Boulanger către alegători, în care se spune:

„Vă prezentăm numele candidaților, care vor sprîgîni luptele republicei naționale; ei sînt adiecți țerii și republicei și sînt vrednici de încrederea voastră. Noi facem aci abstracțiune dela orice cestie personală și ne vom lăsa conduși singur numai de concordie, unire și disciplină. Voi v'ați manifestat deja voînța la 27 Ianuarie. Camera, care se va alege, nu cere să fie nici o cameră legislativă, nici o *assemblée constituante*. Ea va avé singur mandatul, de a ajunge la *assemblée constituante* prin sufragiul universal. Mandatul e simplu, dar' reclamă patriotism și hotărîre. Rămâneți uniți, rămâneți disciplinați. Aceasta e condițiunea necesară a succesului și nimic nu va rezista voînței voastre naționale. Trăească republica! Trăească revizuirea! Generalul Boulanger“.

Lista ce urmează conține numele celor mai distînși boulanger-iști. În arondismentul 18 din Paris (Montmatre) candidează Boulanger însuși, în arondismentul 20 Rochefort.

O interelațiune în camera engleză.

În ședința dela 19 curent a camerei comunelor engleze, dl Labouchère a făcut două interelări, la care a răspuns, în numele guvernului, Sir Fergusson. În prima interelare dl Labouchère întreabă guvernul dacă are cunoscință despre scirea ce a dat-o agenția Reuter, care într'o telegramă cu data de 16 curent spune, că atașatul militar dela ambasada engleză din Berlin a luat parte la sîrbările date de reg., a gardei prusiane și că ar fi ridicat și toasturi cu această ocaziune. Întreabă mai departe, că dacă secretarul de stat are cunoscință de acest lucru, cum crede a fi consecințe guvernul și în deosebi ambasada engleză din Berlin care ridică toast la aniversarea Mars-la-Tourului, unde Germanii au învins pe Francezi cînd guvernul englez a refuzat a participa oficial la expoziția franceză dîcînd, că se sîrbează revoluțiunea dela 1789, în privința căreia chiar Francezii au deosebite păreri. Sir I. Fergusson răspunde: Am cunoscință despre faptul, că reprezentantul M. S. reginei la Berlin, precum și atașatul seu militar au participat la dejunul dat de oficerii regimentului de dragoni prusian, care regiment de altfel a primit acum de curînd numele reginei noastre (întreruperi ironice din partea radicalilor); dar' această participare la un banchet nu are nici o însemnătate politică. Vitejia ce a dovedit-o acest regiment în bătălia dela Mars-la-Tourn poate să servească de mîndrie ori-cărei armate și Germanii în adevăr și sînt mîndri de ea. Încă odată: faptul, că și oficerii englezi au luat parte la aniversarea unei

bătălii care va ocupa un loc de frunte în istoria războaelor, nu are nici o importanță politică.

A doua interelare a dlui Labouchère privește scirea diarului „National Zeitung“ despre înțelegeri între Germania și Anglia cu privire la cestiuena orientală. Interelarea aceasta și răspunsul la ea le-am fost comunicat mai înainte la acest loc.

Maghiarizarea în comitatul Bihorului.

Domnul Sipos Orbán, inspectorul de școale din Oradea-mare, s'a supărat foc pe scriitorul francez Hovelaque, care și-a exprimat părerea însemnată pe cercetările științifice, că limba maghiară va fi moartă preste cîțiva secolii. Și acum dînsul cu zel patriotic s'a pus la lucru, ca să justifice diua lui Széchenyi: *Magyarország nem volt, hanem lesz!* (Ungaria nu a fost, ci va fi.)

Curioasă aparență?

Maghiarii tocmai cînd se pregătesc pentru sîrbărea milenului dela întemeierea statului ungar, constatăză, că nici după o dominare de o mie de ani, ei n'au dat încă statului ungar caracter definitiv. Nu numai, dar' elementul dominant, în loc de a sporî, tot mai tare se impuținează, pierde din zi în zi, și pe dărîmăturile sălășlîunțelor maghiare se ridică și înflorește satele românești!

Că învătății maghiari nu sînt geneați a face mărturisirea aceasta nefavorabilă despre vitalitatea și trîncia rasei maghiare, îi înțelegem foarte bine. Căci altfel cu ce și-ar motiva ei pornirile violente în scopul maghiarizării, dacă în deosebi față cu Românii nu vor lua poziția lupului cu mielul din po-veste?

Holtuit pe viața cea plină de vigoare a rasei tractice din poalele Carpaților, poporul român, de o energie ne mai pomenită, păstră trăsăturile ființei sale române cu toată năpustirea unor soiuri nesfîrșite de elemente străine, care se rostogoliră preste natura sa de granit, fără a pute să o distrugă și fără a-i corupe inima.

Maghiarii cunosc bine puterea de rezistență a poporului român. De aceea vîdînd, că nici prin mîsurile cele draconice, ca „Aprobatele și Compilatele“, nu-l putură desbrăca de caracterul seu român, ei s'au pus în timpul mai nou pe terenul de acțiune al dreptului (!) așa numit „istoric“, dîcînd: Voi Românii nu sînteți popor autohton în țeara aceasta, nici sînteți descendenții coloniilor lui Traian în Dacia. Voi nici nu sînteți Români, ci Vlachi, nise vagabunji, care v'ați furisat aici de preste Dunăre în evul mediu!!

Această teorie născocită de Rössler și Hunfalvy, Maghiarii o iau drept basă la crearea unor legi speciale pentru asigurarea culturii și supremației maghiare, ridicînd de altă parte ori-ce posibilitate naționalităților nemaghiare a-și apropia altă cultură afara de cea maghiară.

Va să dîcă, Maghiarii, care în evul mediu și până aproape în timpul mai nou închise cu deservire calea Românilor spre cultură și civilizațiune, astăzi în veacul lăsi-

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Din literatura geografică a Transilvaniei.

„Erdély régiségei“

de

Ladislau Kővári.

Pesta, 1882. 8°, p. XVI. și 285.

Dare de seamă

de

Silvestru Moldovan.

(Urmare și fine.)

Într'un alt capitol se fac cunoscute monumentele de cult religioase ale Transilvaniei, adecă bisericile, capelele etc. de însemnătate istorică sau arhitectonică.

Cele mai bune descrieri din acest capitol sînt: descrierea capelei reformate din Malmcrog (Almákerék), cu monumentul lui George Apafi, aflător în ea, a catedralei din Alba-Iulia, a ruinelor bisericii din Rodna-vechie, sanctuarul căreia episcopul Bob l'a transformat în biserică românească, apoi descrierea bisericilor luterane din Sebeș-săsesc, Sibiu, Brașov

etc. Dintre aceste vom da în traducere descrierea bisericilor din Brașov: „În Brașov voiu să fac amintire despre două biserici: despre cea din piață și despre cea românească din Scheiu.

Biserica din piață e luterană*). E zidită în stil gotic, din petri cioplite. Atît în privința grandiozității, cît și în privința execuțiunii este una dintre cele dintîiu în Transilvania. Pe stîlpii de pe delături s'au aflat statuete aurite ale celor 12 apostoli, care înse s'au nimicit în focul din 1689. În lăuntrul, naia bisericii este așezată pe 16 stîlpi de Toscana, în două șiruri.

Biserica aceasta începî a se zidi pe la 1380. Avem date, că la anul 1390 lucrările de zidire se continuau cu mare zel și 40 de ani au fost de lipsă, ca să se termine. La spese au contribuit și Englezi, Francezi și Olandezi. Interiorul bisericii este locul de înmormîntare al mai multor bărbați însemnați de ai națiunii săsesci. Aici zace și are monument Ioan Honter, marele propagator al religiunii luterane; aici e înmormîntat savantul

*) Românii din Brașov o numesc: „Biserica neagră“. Trad.

Wagner și Fuchs, precum și Mihail Weisz etc. Pe pîretele ei era sculptată în peatră o cronică, în care se aflau însemnate unele evenimente principale de ale țerii de pe timpul regilor unguresci și șilele de tristă memorie din trecutul Brașovului. Cronică aceasta a fost edată de Schwandtner și de alții, dar' trebuie să ne însemnăm, că ea asemenea a dispărut în focul din 1689. În biserică se află organele cele mai mari ale Transilvaniei, ear' în turn cel mai mare clopot; ambele din timpul present. Clopotul apasă 100 de mîji.

Altă biserică, despre care am să dîc câte ceva, este biserică română de confesiunea gr. orientală din Scheiu. Este o zidire frumușică, cea mai frumoasă biserică de această confesiune în Ardeal. Pe locul ei a fost la început o capela de lemn, pe care a făcut-o Bulgarii în 1385, ear' în 1495 s'a zidit biserică aceasta din peatră, cu ajutorul dat de voe. odul Munteniei. Ea a fost renoită de mai multe-ori: odată din grația țaravei ruseci Elisabeta, ceea-ce este eternizat prin o inscripțiune cu litere de aur, deasupra ușii principale, într'o latinească stricăță, astfel: „*Pia Liberalitate Elisabetha Petrosonae Monocratia Totius Russiae Impe-*

ratricis Invictae Hic Sacer Locus est Renovatus. Anno 1751.“ Dinafară, printre alte icoane, se află și icoana Sfîntului Nicolae. *) Sus în virful turnului este crucea cu două brațe și patru turnulețe, care sînt împreunate cu turnul principal prin drugi de fer, după datina rusească.“ (Pag. 228—229.)

În capitolul penultim se descriu unele edificii monumentale profane, d. e. în Brașov casa sfatului, în Aiud colegiul Bethlen, în Alba-Iulia reședința episcopoească, la Făgăraș podul vestit de preste Olț, între Făgăraș și satul Galați etc., ear' în capitolul din urmă se înșiră cîteva monumente de războie, d. e. monumentul de pe Cîmpul-Pânii, mormîntul dela Șelimbăr etc. cu notițe istorice privitoare la ele.

Acesta este în resumat cuprinsul opului din cestiuene al lui Kővári. El este scris în stil popular, pentru publicul mare. În ceea-ce privește valoarea lui generală trebuie să luăm aminte, că în el nu se află descrie decât o parte a monumentelor istorice și arhitectonice ale Transilvaniei, dar' de sigur partea cea

*) Biserica aceasta se numește biserică Sfîntului Nicolae din Scheiu. Trad.

nilor, care a proclamat drepturile omului în contra voinței despoților, ei ne mai putând fi încătușați poporul român, dar nici voința a-l lăsa ca să se desvolte după firea sa, îi impune cultura și civilizațiunea specială maghiară. Cine, prin urmare, voese a se bucura de libertate în Țeara-Ungurească, să recere ca să fie sau Maghiar de nascere, sau să se maghiarizeze.

Maghiarizarea e încurajată și lăudată, ca o lucrare patriotică pe toate terenurile, în cât nu numai limba, dar și numele familiilor române, nici nomenclatura satelor românești nu rămân neatinse. Maghiarii s'au cred în dreptăți și a face aceasta, fiindcă după istoria lor noi nu sîntem poporațiune băstinașă, ci numai niasse venetici.

Nu vom contesta nimănui libera voință de a învăța limba maghiară și chiar a o substitui celei materne, dacă îi place, dar vom protesta totdeauna în contra octoării și impunerii mesteșugite a limbii maghiare în familiile, școlile și în bisericile românești. Respectăm și dreptul fiecăruia a-și schimba numele familiar și a primi în locul seu pe acela a lui Árpád, Zoltán, Taksony etc., dacă îi este rușine de numele părinților sei; dar vom protesta fără rezervă în contra schimosirii și maghiarizării oficiale a numelor de familii române, și mai ales în contra maghiarizării nomenclaturii localităților și a moșii poporului românesc, căci aceasta tinde evident la alienarea titlului și dreptului de proprietate.

Maghiarii, care au suprematizat de veacuri pe Români, au dat familiilor românești, după placul lor, nume unguresci, cum fac și astăzi, și pe temeiul acestor nume ei pretind acum, ca aceste familii sînt Maghiari româniști (elöláhosott magyarok) și le reclamă, ca aparținătoare rasei maghiare. Metoda aceasta de maghiarizare dinții vor să o aplice cu privire la la numirile geografice ale comunelor românești, vor să le boteze adecă cu numiri unguresci, ca mai apoi, pe temeiul acestor numiri să le reclame, ca proprietatea națiunii maghiare. Cu aparența științei și înaltei erudiții, dl Hunfalvy și școala sa au făcut deja planul pentru acuirea acestui drept de proprietate, numai executarea a lipsit până acum.

În comitatul Biharei dl Sipoș Orbán e destul de îndrăgăst, ca să încerce pe baza planului marelui meșter Hunfalvy, maghiarizarea comunelor românești. Avem înaintea, din întâmplare, un exemplar al revistei periodice „Népevelési Közlöny”, ce apare sub redacțiunea d-sale, în care, dela început și până în sfîrșit, nu vorbește decît tot despre răspîndirea cultului patrioțic, a cultului național maghiare, despre desvoltarea, întărirea și lămurirea rasei maghiare. „Scim comune în comitatul Biharei, Țeara d-sa, a căror locuitori de origine au fost perfect maghiari, ear' astăzi, afară de numele familiilor nimic nu arată rasa din care se derivă, s'au romanizat (elöláhosottak) și dimpreună cu limba maghiară au pierdut toate suvenirile despre originea rasei lor”.

Indignat pentru indiferentismul și ușurința neamului seu în respectul conservării proprii, dl Sipoș declară, că nu va suferi mai departe reslățirea neîndreptății a elementului nemaghiar, și într'un supplement de două coale și jumătate la revista sa, după o lungă introducere, publică un conspect al comunelor românești cu numirile unguresci, care le-a născocit fantasia sa bolnăvicioasă. Ca publicul românesc se vadă până unde merg conștienții nostri maghiari cu șovinismul, am extras câteva comune din conspectul dlui Sipoș cu numele unguresci, date de dînsul, din care ne vom încredința, că decît șovinismul dlui inspector regesc, numai ignoranța sa este mai mare. Eată unele din nou botezatele sate românești:

Albesci-Fehérak; Buciumi-Tőkefalva, Budureasa-Bondoraszó, Broasce-Békafalva, Briheni-Vashely, Băresci-Borosd, Brădet-Szakálas, Brusturi-Tatáros, Bucuroaia-Bokorfalva, Bulz-Csarnóháza, Cale mare-Magyar-Gyepes, Cămp-Mezőfalva, Cămpanii-de-sus-Felső-Mezős, Cămpanii-de-jos-Álsó-Mezős, Crenia-Aczélos, Cusiș-Köszvényes, Căpșoara-Lovasd, Călugări-Szeredás, Căcăceni-Kákásd, Cărbunari-Szenes, Corbesci-Hollószeg, Cornișel-Som, Curătele-Tisztásfalva, Criscior-Köröstur, Comanesci-Kunod, Craiova-Tájas, Cărpinet-Kerpenyét, Delani-Tővisfalva, Derna-Ternyő, Drăgănesci-Dörgő, Dobresci-Dobosd, Dumbrăvani-Domborvány, Drăgoteni-Patakhat, Drăgesci-Derék-Cseke, Fenețe-Fonóháza, Ferice-Boldogháza, Fonóu-Rózsafalva, Goila-Álsó-Göbbs, Gurani-Surány, Gruilung-Hosszuliget, Grosi-Tönköd, Hidisfelu-de-sus-Harang-mező, Hidisfelu-de-jos-Almamézó, Isbuc-Dagado-forrás, Josani-Krajnikfalva, Lunca-Lanka, Luncasprie-Felső-Lankás, Lupoaia-Farkaspaták, Măgura-Köds, Margine-Szélaltó, Nimoesci-Vajdafa, Negru-Feketefalva, Ortiteag-Úrgeteg, Pestere-Úreges, Peștea-Halasd, Petrani-Kőhalom, Petroasa-Kőfalva, Petrieni-Zăvoiului Kétszállás, Piclău-Sóvárhegy, Pociolovise-Pósavölgy, Poiana-Tűzkő, Prisaca-Gyapjupataka, Rieni-Rényhő, Ripa-

Mărtosfalva, Rogoz-Gyékényes, Roșia-Harmatos, Rotăresci-Kerekesd, Satulbarb-Bártfava, Săucani-Szőkefalva, Seliște-Kővesgyháza, Sărbi-Nagy-Tótfalu, Șuști-Felső, Stracaș-Sővényes, Spinuș-Tóvisd, Șteiu-Takáros, Surduc-Sükös, Sudriș-Zugaly, Sohodol-Zádorta, Toboliu-Vizes-Gyán, Topești-Cserőkőz, Totoreni-Tatárfalva, Vad-Körös-Rév, Vale-mare-Nagypatak, Vale-neagră-Feketepatak, Vézari-Várkert, Vézari-de-sus-Felső-Füves, Vézari-de-jos-Álsó-Füves, Vintiri-Vertény, Virciorog-Vértelek, Voivod-Almaszeg.

Stăruința dlui inspector Sipoș e îndreptată spre recăștigarea și introducerea în us a nomenclaturii maghiare pentru toate comunele din comitatul Bihorului. În scopul acesta el solicează editarea unei geografii și chartă nouă a comitatului cu numele geografice cele maghiare, care apoi să se introducă în toate școlile populare, ca copiii să se deprindă de timpuriu cu numele cele maghiare ale comunelor românești.

Nu vom obosi atențiunea cetitorului, ca să-i arătăm, cât de absurd și împotrivoare științei este procederea aceasta în nomenclatură geografică, căci în genere se știe, că numele orașelor, satelor, munților, apelor în geografie s'au luat și se iau din graiul locuitorilor, nu din fantasia unii ori altui șovinist.

Constatăm însă și la locul acesta, că Maghiarii, care tănuind adevărul, se declară în fața Europei, că nu rîvnesc a le răpi naționalităților dreptul de a se folosi fiecare de limba sa, în cele din urmă, ei sînt atât de netolerați, încât voesc a șterge din întrebuințarea comună chiar și nise nume de sate, care de veacuri se află în gura poporului român, numai pentru-că aceste nu sînt maghiare. Românului, va să dăcă, de aci înainte, să nu-i mai fie permis a numi moșia sa, apa, care curge pe dinaintea casei sale și muntele, pe care își pasce turmele sale, cu numele rămase dela moșii-strămoșii sei!

„Prețindem, Țeara dl Sipoș, ca comunele, care nu au nume maghiare, de aci înainte să le putem numi cu nume maghiare. Să nu ne întrebe nimenea unde le-am aflat, de unde și cu ce drept am căștigat numele maghiare ale comunelor?”

Noi spunem sincer și cu toată franchețea, că le-am luat din limba noastră, le-am luat din indegățile singularilor patrioți maghiari, și aceste toate sînt întemeiate barem pe așa basă de drept, ca aceea, pe care procederea Valachilor a știut să-și forțeze valoarea sa”.

Mai mare neadevăr nici n'ar putea scorni cineva, ca afirmațiunea absurdă, că Românii au romanizat cu forța satele unguresci. Au nu toate legile, toate așezămintele de stat în Ungaria și Transilvania au fost îndreptate în contra existenței și desvoltării lor?

Rusticus praeter mercedem laboris nihil habet nu a fost legea fundamentală, care lipsea cu totul pe poporul român de dreptul proprietății de pământ, punându-l la discreția domnului de pământ? Românului nu i-a fost iertat să învețe carte, nu i-a fost iertat să poarte nici haine de postav măcar. El era ca slav în Țeara sa, și totuși el, poporul cel necult, poporul iobagiu, poporul sclav se fie asimilat masele cultei și nobile națiuni maghiare?

Lucrul este tocmai din contră. Maghiarii, bunii nostri stăpâni, ni-au maghiarizat succesive satele românești, anțîu cele dela șes, din nemijlocită apropiere, și acum ei își îndreptăză privirile asupra satelor dela munți, care fiind mai îndepărtate de înfrurirea maghiară și-au păstrat nomenclatura cea veche până astăzi.

Aceasta este ceea-ce supără pe șovinistii maghiari și îndeosebi pe dl Sipoș, căci teoria lui Rössler și Hunfalvy privitoare la imigrarea Românilor de preste Dunăre, cu nimic mai ușor nu se poate răsturna, ca și cu vechia nomenclatură a formelor pământului și a apelor Daciei, conservată în graiul poporului român. Nomenclatura aceasta a rămas și astăzi aceea ce era cu aproape 2000 de ani în urmă, pe timpul vechilor Daci, dovadă, că poporul român a fost așezat statornic pe aceste locuri, formând astfel punea de trecere între epoca veche și cea modernă. (A. D. Xenopol: „Istoria Românilor” vol. I. pag. 305.)

Nu vom pretinde, că numele satelor românești sînt toate române, o bună parte din ele sînt de origine slavă. Cu toate acestea se ne permită dl Sipoș a-i spune, că preferim aceste nume de origine slavonă față cu cele maghiare inventate de d-sa, nu din ură cătră națiunea maghiară, ci din iubirea adevărului istoric și pentru-că aceste nume au drept de cetățenie în limba românească.

Slavonii de pe timpul năvălirii hunice au trăit alături cu Românii pe pământul Daciei, ca nise tovarăși în nenorocire ai neamului românesc, care în urmă i-a absorbit cu totul, primind dela ei ca moștenire nomenclatura slavă, care se regăsește în gura Românilor.

Învederat, că Românii, care au intrat în o mai strînsă legătură cu Slavii, decăt celelalte popoare conlocuitoare, sînt și mai vechi locuitori ai Țerilor carpatine decăt Ungurii și

Nemții. Ei sînt însă mai vechi și decăt Slavii. Sînt marea mării, în care acestia revărsară inelăguatele lor valuri; dar' precum riurile nu pot îndulci apa sărată a Oceanului, astfel nici Slavii n'au putut schimba firea română. (Xenopol ib. p. 381.)

Existența orașelor și a satelor române în văile Carpaților mai vechie decăt așezarea Ungurilor în Transilvania, se recunoaște tocmai de pe faptil, că numele lor se vedă a fi de origine românească sau slavonă, maghiarizate sau germanizate în urmă, după-cum demontrează dl Xenopol, care a tăiat chiar din rădăcină teoria lui Rössler și Hunfalvy.

Jos dară cu șovinismul dl Sipoș! Românul are dreptul de existență în patria aceasta, cu limba și cu obiceiurile sale strămoșice, întocmai ca și Maghiarul!

Terminând astădată cu dl Sipoș, întrebăm: ce face inteligența română din Bihor față cu pornirile agresive ale Maghiarilor? În genere ea nu face nimic sau foarte puțin. Două „Kulturregylet”-uri maghiare, „Biharmegyei népevelési egyesület” și „Bihari Kárpát-egyesület”, își au scopul de a conturbate scopul lor de maghiarizare și tacito spriginite chiar de Români.

Avem în Oradea-mare două consistoare române, unul gr.-catolic și altul gr.-oriental, o revistă literară „Familia.” Avem în Beiuș un corp didactic, profesorii gimnasiali, oameni de litere. Și totuși în Bihor nici o vieață națională, nici o mișcare literară nu se manifestează. În Oradea cât și în Beiuș oamenii se prezintă cu admirabilele opere ale Ilustrității Sale domnului episcop Mihail Pavel, uitând că aceste sînt meritele exclusive ale vrednicului prelat.

Acestei apatii a Românilor bihoreni unii voesc să-i atribue caracterul prudentei politice. Noi o privim însă ca o adevărată calamitate pentru cauza națională. Pentru apatia și indiferențismul inteligenței române au căștigat șovinismul maghiar cei mai buni profesori ai gimnasiunii din Beiuș. Șovinismul nu se va opri aci; dacă ne vom arăta pusilanimi și slăbănogi, el va încerca să atențeze poate și existența unicului gimnasiu românesc în părțile ungurene. Inteligența română, cel puțin, e foarte îngrijată de viitorul acestui gimnasiu.

Ei bine, când cuțitul va ajunge la gît Românii vor sta cu mîinile încrucișate? Vor uita ei pietatea, ce datorează memoriei celor patruzece de mii de frați, care au murit pe câmpul libertății?

O! să nu fim prea timiști!

CRONICĂ.

Numiri. Președintele tribunalului din Cluj a numit pe juristul absolut Mihail Lengyel de practicanț fără diurnă la acelaș tribunal. — Direcțiunea financiară din Oradea-mare a numit în mod provizor de oficial de dare cl. a VI-a la oficial de dare din Margitta pe Gabriel Belesnay.

Maghiarizări de nume. „Budapesti Közlöny” publică următoarele schimbări de nume: Min. Iosif Grossman în „Lelei,” Carol Kettner în „Kardos,” Béla Reich în „Rédvész,” Sigismund Lablitz în „Lenkei,” David Reiner în „Székely,” Mauriciu Schönbberger în „Sebestyén” și Abraham Kohn în „Szenes.”

Comisiunea economică a comitatului Sibiu va ține la 31 August n. după ameați la 4 oare o ședință în sala cea mică a casei comitatului. Obiectele: 1. Verificarea protocolului ședinței din urmă. 2. Împărțirea subvenției la asocieri economice și la reuniuni locale. 3. Publicațiune în privința acordării de stipendii pentru elevii dela școlile de pantofarie, țesători și industrie de lemne. 4. Luarea de conclud pentru ocuparea definitivă a conducătorului economic. 5. Preliminarea de spese pro 1890. 6. Luarea de conclud în privința cererii dlui Sabin Popovici Barcianu pentru împrumutarea uneltor economice și a mașinelor. 7. Obiectele, ce eventual se vor mai prezenta.

O adunare de partid a partidului național săsesc a avut loc Duminică trecută în Hetjia. Cu acest prilegiu deputatul dietal W. Filtsch a vorbit într'un discurs mai lung despre situațiunea politică internă și despre desvoltarea aceleia în decursul ultimei sesiuni dietale, fără de a se demite la o dare de seamă formală. El a ilustrat strîncinarea partidului guvernamental și crisa ministerială cu cauzele și efectele ei, a luat sub critică ministerul reconstituit și a ceretat, ce avem să așteptăm dela el. Oratorul a ajuns la concluziunea, că nici dela ministerul reconstituit nu ne putem aștepta la o schimbare a sistemului de guvernare de până-acum și în special la o bunăvoință mai mare față cu Sași, cătă vreme în fruntea guvernului stă Tisza. Pentru partidul național-săsesc deci nu există nici un motiv, de a eși din atitudine sa opoantă de până-acum. Oratorul a constatat însă la sfîrșitul discursului seu, că desigur întregul partid ar fi gata să se alăture unui astfel de guvern nou, care preste tot va adera la progres și la dreptate și ar fi în special aplicat a satisface jalbelor principale. A mai vorbit și deputatul Zay și mai mulți oratori și-au exprimat încrederea și mulțumita față cu atitudinea de până-acum a deputaților.

Philoxera. Ministerul de agricultură a pus sub carantină pentru existența filoxerei următoarele comune: Pojejena-rom., Divici, Belobesca, Susca, Radinua și Pojejena-sərb. din com. Caras-Severin și comuna Verța-sup. din Selagiu.

Desvîlirea tablei comemorative pe casa unde s'a născut regele Matia se va face în mod festiv la 2 Septembrie n. 10 oare înainte de ameați. Serviciul divin va fi celebrat decătă episcopul rom.-cat. din Alba-Iulia. La 2 oare va fi banchet în sala locului de tir, ear' seara va fi în teatru o reprezentațiune festivă.

Schimbarea în mersul trenurilor. În urmarea introducerii trenului accelerat între Brașov și Predeal, trenurile mestecate Nr. 317 și 318 cu ziua de ieri, când a început și comunicațiunea trenului accelerat, încetează a mai circula.

Sciri din Caransebeș. Cetim în „Foaia Diecesană”: Faurul din Caransebeș cu numele Constantin Vaca pătîmind de mai mult timp de durere de șele, la recomandarea unui locuitor din Valea-Bolvașnița a beut nise bărueni ferte, în urmarea cărora a murit încă în aceea zi. Fie-ne și acest cas de învățătură, să nu ne folosim de burueni, al căror efect cu deosebire, dacă se greșese măsura, nu-l cunoaștem. Ele nu ne aduc tămăduire, ci adese-ori moartea. — Mercuria trecută la 10 oare noaptea a ars coperișul casei cărcămarului israelit Fillinger, situată la capul podului de lemn dintre Caransebeșul nou și vechiu. În podul casei s'au aflat cantități mari de cucuruz, grâu, ovės și pei. Atât coperișul casei, cât și produsele amintite au fost asigurate.

Legitimarea supușilor austro-ungari în România. Ministrul austro-ungar de externe a dat ordin ambasadei din București a lua sub scutul ei supușii austro-ungari fără pașporturi până-ce li-se vor trimite documente trebuincioase.

Dispariția unui ambasador. Se scrie din Petersburg: Face mare senzație pe la noi dispariția ambasadorului portugez baron de Santos. Ambasadorul se întorcese din concediu și avese să fie rechemat în scurtă vreme. La masa, care s'a dat la curte cu ocaziunea nunții prințesei de Muntenegru cu marea duce Petru i-se oprișe un loc, dar' ambasadorul nu venise, nici nu se scusă. Îndată după aceea se află, că baronul de Santos a plecat din Petersburg fără să spună unde se duce și cu gândul de a nu se mai întoarce, deoarece-ce a însărcinat pe cineva să-i vindă mobilele. De atunci nu se mai știe nimic despre el, cu toate cercetările ce s'au făcut.

Trăsnet omucid și incendiar. La Terenzano, în Italia, a trăsmit deunăzi în casa locuită de femeia Ermenegilda Gigante. Sărmana femeie sta în odaia de culcare, citindu-și rugăciunea. Lîngă ea doi copii ai sei erau adormiți în pat. Trăsnetul intra pe fereastră, lovi pe Ermenegilda în pept, omorându-o pe loc, și pe copiii îi lovi pe unul în braț și pe altul în coapsă. Dar' nu se mîrgîni aici. Trăsnetul dete pe urmă foc fînelui din podul casei. Focul crescî repede; în scurtă vreme, alte opt case vecine fură atacate și ele de incendiu și arseră până în temelii.

Atentatul din Roma. Cetim în „Universul”: Am fost împărțăit, că în Roma, pe piața Colonna, s'a comis un atentat cu o bombă. Ca bănuie, de a fi autorul atentatului, a fost arestat anarhistul Frattini. Această arestare a pus pe autorități pe urma unui grup anarhist foarte mare, necunoscut până-acum și numit cercul „della rivolta”.

VARIETĂȚI.

(Copac fluerător.) Pe insulele din vestul Indiei se află un copac care flueră.

Foile copacului au o formă ciudată: ele sînt acoperite cu o coajă, care are în mijlocul ei o gaură.

Această coajă este crepată și în alte locuri; astfel vîntul bătîndu-le, produce un fluerat puternic.

Pe insula Barbadoes se află mulți arbori de acestia, formînd o pădure mare.

Sgomotul e atât de mare, încât împregiurimile acestei păduri sînt nelocuite și animalele nu îndrănesc să se apropie de dînsa.

(Centenarul unui țiar.) Măne se va serba la Paris centenarul țiarului „des Débats”, al cărui prim număr a apărut la 30 August 1789. Persecutat de Napoleon I., „Journal des Débats” se transformă în timpul celor o sută de zile în „Journal de l'empire” sub direcțiunea lui Etienne. Iată un episod interesant din acea vreme: Era în 1813, atunci când nervii marelui Napoleon se arătau mai iritabili decăt totdeauna. Supărat de deseale visite pe care ambasadorul Austriei le făcea Mariei-Luise, pe care îl bănuia că o întărită împotriva-i, împăratul, care la împregiurări nu desprețuia condeil, scrisese un articol foarte violent contra socrului seu și îl trimise printr'un adiutant lui Etienne, cu ordinul ca să-l publice a doua zi în capul țiarului. A doua zi, Napoleon deschide cu nerăbdare țiarul: articolul nu se găsește... Furios, împăratul chiamă pe oficerul de ordonanță și îi strigă cu voce tunătoare: — Du-te și spune lui Etienne, că dacă articolul nu apare mîne dimineață, pun să-l taie în bucăți!

Trecură și cele douăzeci și patru de oare. Dar' articolul nu s'a publicat.

Atunci Napoleon nu se mai putu stăpâni. El strigă oficerilor:

— Aduceți-mi pe Etienne, viu sau mort!...

Apoi, vînt de mînie, se plimbă furios prin odae.

Etienne sosese; el intră palid, și așteaptă în tăcere.

Ca și-cum nu l-ar fi vîdut, Napoleon își urmează primblarea furioasă; spectatorii acestei scene teribile se întrebau cu frică ce are să se întîmple.

D'odată Napoleon se repede ca o bombă la Etienne, îl apucă de braț și-l scutură cu putere:

— Îți mulțumesc, d-le!... Țice el aspru și ese din cabinet lăsînd pe toți uimiți.

Înțelese marelui împărat, că țiaristul îi făcuse un mare serviciu.

(Un balon fugar.) Duminică trecută după prînz a avut loc în parcul Dreher o sîrbare populară.

Printre celelalte atracții ale sîrbării figura și înălțarea unui balon captiv, în care avese să se urce aeronautul Angerer.

Aceasta împreună cu mai mulți lucrători, umflă balonul. Deodată, patru lucrători lăsară frînghiile. Balonul începuse să se ridice cu repeziune. Dl Angerer și trei lucrători trăgeau de frînghiile din toate puterile ca să-l oprească, dar' balonul îi ridică cu el.

Lumea privia încrîmîntă.

Din fericire balonul se încurcă de ramurile unui copac, isbind de trunchiul pe cei atîrnați, isbitură, care li-a pricinuit câteva rane ușoare.

Balonul se mai urcă puțin, apoi plesni și cădă jos.

Angerer e greu rănit; asemenea și ceilalți trei.

(Canibali descoperiți în Columbia.)

Se scrie din Ottawa, că un agent al guvernului canadian a descoperit în Columbia-engleză un trib de Indieni antropofagi și până-acum, dar' care obicînuiesc antropofagia din superstiție religioasă, în timpul danțurilor lor de iarnă, — cum le Țice ei. Acești Indieni, numiți Timpșani sau Kovguli, cred într'un spirit numit Hamadji, care locuiesc în munți și care se hrănesc cu carne omenească. Cu mulți ani înapoi, un trib, care se dusesese în munți a dat acolo preste fămoșul-spirit și a devenit și el antropofag și a luat numele de Hamadji. Familiile acestui trib au singure dreptul de a fi inițiate, adecă de a se duce în păduri și de a mîncă acolo carne omenească. Scopul Hamadjiilor, de altfel, este numai de a arăta, că ei sînt deosebiți decăt ceilalți oameni și că n'au nici o grijă de ce mîncă și de suferințele, pe care le îndură. La început se omora un prizonier, ori un sclav ca să fie dat inițiatorilor și toți hamadjii îl mîncău în fața unei adunări generale a celorlalți Indieni. Astăzi, deși robia nu este încă de tot desființată printre ei, Indieni se tem să omoare pe ori-cine, și pentru-ca să mîncă carne omenească, sînt nevoiți să desgroape căte un cadavru de curînd înmormîntat. După această înspăimîntătoare masă, Hamadjii trebuiesc stea mai multe zile nemîncăți și în tot timpul acesta beau numai apă încropită. Festivitățile publice de carne omenească nu mai sînt așî decăt cel din urmă act al inițierii. Cei care doresc să fie inițiați sînt ținuți să stea cîtăva vreme în păduri pentru ca să se pună în comunicație cu spiritul lui Hamadji. Ori de cîte-ori es din păduri până în ziua marelui festin, inițiații sar la toți cei cu cari se întîlnesc, afară de femei, și le mîncă nasul și cu deosebire urechile. Totuși acum inițiații se mîrginesc de obicei să muce pe victimele lor de braț și să rupă o bucată de carne, pentru-ca să se obișnuiescă a o mîncă. De altmîntre, de regulă victimele sînt desăgubite de tatăl inițiatorului, care le dă 2—10 păduri, după numărul și gravitatea mușcăturilor ce le-a făcut fiul seu. Agentul guvernului canadian, care raportează aceste fapte, spune, că așî sînt foarte pușini Indieni Kovguli, cari se nu fie inițiați la aceste îngrozitoare mistere, și deci care se nu fie canibali.

Din public.)*

Înscințare.**)

Onorata redacțiune este rugată a da loc în prețuitul țiar „Tribuna” următoarelor rînduri: Înscrierile la școala fundatiională elementară populară, mai nainte numită: „școala normală” din Monor, se încep Luni în 1 Septembrie st. n. și durează până Joi în 5 Septembrie.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu primesc răspunderea.

**) Celelalte țiare române încă sînt rugate a publica această înscințare.

Așanumitul „didactru“ la acest institut nu se plătesce. — Părinții ce doresc a-și aduce pruncii la această școală au să-și provadă cu „carte de botez“. — Directorul școlii fundaționale elem. populare.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Inteligența română din Reghin și giur, conform anunțului premergător publicat în coloanele acestui ziar, și-a ținut petrecerea sa de vară îndatinată în 9 August a. c. în sala promenadei din loc.

Ca totdeauna așa și de astădată petrecerea a fost bine cercetată și rezultatul a fost îndestulitor. Oaspeții nu au pregetat a se înfățișa și a ne onora cu prezența nici chiar din cele mai mari depărtați. Pozițiunea locului și ocaziunea tîrgului de vară al Reghinului încă ne-au favorizat întru reușita petrecerii, fiind Reghinul un centru pentru unul din cele mai compacte ținuturi locuite de Români. Aci convine Câmpeneanul cu Munteanul și Murășanul cu Năsăudeanul deopotrivă. La aceste a mai contribuit și ziua cea frumoasă din 9 August și comoditatea localului de danțat, ca și carele abia se mai află altul asemenea în Transilvania.

Danțul s'a început la 8 1/2 oare și s'a continuat cu vioiciune până dimineața la 5 oare. La 12 oare noaptea a fost pauză, sub care 9 tineri îmbrăcați în costume naționale sub conducerea dlui teolog Vasile Duma au executat cu multă dexteritate frumoasele jocuri străbune: „Calușerul“, „Bătuta“ și „Romanul“ spre admirarea celor de față și cu deosebire a străinilor de altă naționalitate. La sexul frumos încă a fost bine reprezentat costumul național. Însușirea în joc era mare. Îți creștea inima când vedea înșurăți și juri cum deopotrivă se învîrtiau la danț cu câte o damă ori damicele, îți insufla un gust care de care mai atrăgător prin pitorescul costum național. Primirea oaspeților a durat până la 11 1/2 oare. La cuadrilul I. au jucat 96 perechi. Inteligența română din Reghin încă s'a arătat viu interesată despre reușita petrecerii, spriginind-o atât materialicesce, cât și ridicându-și vața prin prezența sa. I-se aduce deci mulțumită și pe această cale și e rugată, ca această interesare să o arete și pe viitor, cu atât mai virtos, că de aci înainte în urma concludului luat în ședința constituită din 18 Iulie a. c. petrecerea de vară din Reghin nu se va aranja numai de-cătră tinerime, ci de cătră inteligența română din Reghin și jur. Altminterul concordia și bună înțelegerea a domnit întru toate.

Numărul damelor și domnișoarelor venite la petrecere din provincie încă a fost foarte mare. Lipsa de spațiu însă și împregiurarea, că mare parte „mi-au fost necunoscute nu-mi permit ca să le pot aminti pe fiecare îndeosebi.

După pauză s'a continuat jocul earăși cu foc și vioiciune cum se îndatinăză a arăta numai Romanul la atari ocazii, ear' la 5 oare terminându-se, oaspeții începură a se îndrepta cătră oraș. Mulțumire și îndestulare putea se cetească omul de pe față fiecăruia. Ajunși în oraș se abătură pe la caziarele proprii spre a da puțin repaus trupului ostenit de dans, ducând fiecare cu sine câte un plăcut suvenir.

În 10 August, la 11 1/2 oare, comitetul arangiator înaintea tinerilor adunați după datină în grădina așa dișă a lui „Stolzenberg“ și-a dat seamă despre activitatea sa, referând totodată și despre starea cassei.

După raportul dlui cassar George Maior, preste tot au incurs seara la cassă dela participanți și prin postă dela acei on. domni care au binevoit a ne trimite prețul intrării fără de a participa, suma de . . . 263 fl. 40 cr.

Spesele arangiametului au fost de . . . 137 fl. 55 cr.

Rămâne deci un venit de . . . 125 fl. 85 cr. care conform hotărîrii adusă cu această ocaziune s'a transpus la mîna dlui președinte al comitetului arangiator, Dr. Al. Ceușan, cu obligamentul, ca până se va pute întrebuința spre scopul spre care a fost destinat, să-l depună spre fructificare la institutul din loc: „Murășana“, rezervându-i-se a documenta depunerea-i spre fructificare prin biletul de depunere în tot momentul.

Suprasolviri au incurs dela P. T. domni: Nicolau Fizegan, preot castruns, Timișoara 1 fl.; Pap Sándor, avocat Reghin 5 fl.; N. Szabó, hotelier Reghin 2 fl.; Dumitru Dragan, preot Bicz-Damuc 1 fl.; Simeon Simon, preot Șarpatoc 1 fl.; George Ceușan, proprietar St-Joana 1 fl.; Toma Furd, preot Logig 30 cr. Dionisiu Simon, proprietar St-Georgiu 2 fl. 30 cr. Ioan Uilacan, medic St-Petru 1 fl.; Maria Lemény, neguțătoreasa Reghin 1 fl.; I. Moldovan, protopop Catina 60 cr.; Petru Uilacan, protopop Reghin 1 fl.; Traugott Fromm, căpitan în pensiune Reghin 1 fl.; Simeon Pinte, preot Sânt-Petru 30 cr.; Patriciu Petru Barbu, avocat Reghin 3 fl.; Nicolau Petru, preot Gurghiu 1 fl.; Alex.

Nicolescu, preot Meșterhaza 1 fl.; G. Șagă, protopop Idicel 2 fl.; Leon Popescu, preot Deda 1 fl.; Eugen Crișan, proprietar Reghin 4 fl.; Eugen Marinovici, proprietar Fărăgău 30 cr.; Dumitru Pop, invțător Fărăgău 1 fl.; Dr. Alex. Ceușan, medic Reghin 5 fl.; Ioan Urzicean, notar Bicz 1 fl.; Ioan Batnar, proprietar Petetea 1 fl.; Ecaterina Marinovici, proprietăreasă Reghin 5 fl.; Alex. Tîrnovean, paroch Hodac 2 fl.; Vasile Mera, notar Habis 30 cr.; Vasile Viciu, proprietar Nirașteu 30 cr.

Pentru care suprasolviri marinimoși donatori binevoescă a primi cea mai călduroasă mulțumită.

În modul acesta a decurs petrecerea de vară din 9 Aug. a. c. a inteligenței romane din Reghin și giur pentru a cărei reușită frumoasă on. public conlucator i-se aduce mulțumită publică precum și pentru spriginul și bunăvoința arătată cu astă ocaziune. Mare mulțumită tuturor damelor și dșoarelor, care au binevoit a lua parte la această petrecere. Mare mulțumită tuturor bătrînilor și tinerilor care au fost de față, cu deosebire însă se aduce mare mulțumită și recunoștință acelor tineri care au luat parte la jocurile naționale: „Calușerul“, „Bătuta“ și „Romanul“, și care nu au cruțat nici timp nici spese venind chiar și din depărtați mari și provădendu-se cu toate cele de lipsă spre acest scop din ale lor proprii.

Petrecerea din Reghin, cred că va fi lăsat în inima fiecăruia oaspe impresiune plăcută și pentru aceea sînt de firmă speranță, că on. public nici pe viitor nu va întârzi a ne onora cu prezența și spriginul seu.

Înceihu deci, dîcînd-Vă on. oas eți: „Să trăiți la mulți ani“ și dorindu-Vă la revedere pe anul viitor.

Din însărcinarea comitetului:

Reghinul-săsesc, la 24 August 1889.

Simeon Zehan,

secretar al petrecerii de vară din 9 Aug. a. c. a inteligenței rom. din Reghin și giur.

NB. Celelalte diare rom. sînt rugate să binevoescă a publica aceasta dare de seamă.

POSTA ULTIMĂ.

Viena, 28 August n. Foile din Budapesta vorbesc de fiascul tîrgului de cereale din Viena și accentuează, că Viena și-a pierdut importanța de piață de comerț; ele reclamează această instituțiune pentru Budapesta.

Petersburg, 28 August n. Țarul a dat ordin, de a pune la dispozițiunea Șahului un tren de curte separat pentru reintoarcerea sa din Austria.

Roma, 28 August n. Regele a primit misiunea spaniolă în mod solemn, încungiurat de principele de coroană și de ministri.

SERVICIUL TELEGRAFIC al „TRIBUNEI“.

Budapesta, 29 August n. Șahul Persiei a plecat aseară la oarele 9 1/4.

Odorheiu-săcesc, 29 August n. Secretarul de stat Tibád a fost ales în unanimitate de deputat.

Sofia, 29 August n. Episcopul grecesc din Varna a primit ordin de a părăsi Bulgaria în timp de trei zile, căci la din contră va fi expulsat. Causa acestei măsuri sînt agitățile episcopului cu privilegiul alegerii comitetului bisericesc.

Paris, 29 August n. Din cei arestați cu privilegiul meetingului boulangist de alaltăieri, 78 au fost ținuti în arest, între acestia și deputatul Thiesse.

Paris, 29 August n. Carnot a subscris decretul, prin care alegerile generale de deputați se excriu pe 22 a lunii viitoare.

Londra, 29 August n. Grevele lucrătorilor aplicați în atelierile tipografice mai mari de aici încep a lua dimensiuni; 2000 de lucrători au sistat deja lucrul și pretind urcarea simbriei.

Berlin, 29 August n. Importul rimătorilor din Austro-Ungaria, presupunînd că au să fie numai decăt uciși, a fost permis decătă cancelarul imperialului.

Bibliografie.

„Meseriașul Român“. Foșie pentru învățătură și petrecere, întocmită pentru meseriași și toți iubitorii de meserii. Iese la 1 și 15 a fiecărei luni. Editor și redactor: Bartolomeu Baulescu, președintele reuniunii pentru spriginirea meseriașilor români în Brașov. Anul al IV-lea. Sumarul Nrului 16 dela 15/27 August 1889: Cătră domni măestri. — Mătăsă artificială. — România la expoziția dela Paris. — Meseriași celebri. — Istoricul fundării: „Asociațiunii pentru spriginirea învățăcelor și sodalilor meseriași români“ din Brașov, după acte autentice. — Felurite pentru meseriași. — Foia „Meseriașului Român“. Noroc Nemțesc, de Carmen Sylva, traducere de Gion. — Sciri economice și industriale. — Multe și mărunt. — Diverse. — Recepte folositoare. — Glume. — Bibliografie. — Anunț. — Tîrguri. — Cursul pieții Brașov.

Extrase din foi bisericesci și școlastice.

Posturi vacante:

— La școala capitală gr-or. din Rășinari, protopresbiteratul Sibiiului, sînt de ocupat patru posturi de învățători cu următoarele emolumente:

Pentru fiecare învățător salariu de 350 fl. și 32 fl. ca relut de cuartir și lemne.

Prelungă datorită provădute în lege, aleșii învățători vor fi deobligăți a ține strana în fiecare Duminecă și sîrbătoare, precum și doi a ține școală de repetițiune, unul a conduce grădina școlară, și unul a conduce exercițiile gimnastice cu toți elevii.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne suplicile până în 26 August st. v. a. c. la comitetul parochial gr-or. în Rășinari.

În protopresbiteratul Cobalmului sînt de ocupat posturile de învățători la școalele confesionale gr-or. din următoarele comune:

Mateiaș, cu salariu de 150 fl., cuartir și lemne.

Bogata-olteană, cu salariu de 100 fl., cuartir și lemne.

Fîntăna, cu salariu de 100 fl., cuartir și lemne.

Merchiaș, cu salariu de 160 fl., cuartir și lemne, și dreptul la beneficiile comunale.

Ticușul-romănesc, cu salariu de 150 fl., cuartir și lemne.

Cața, postul de învățător primar, cu salariu de 200 fl., cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne suplicile până în 24 Septemvrie st. v. a. c. la oficiul protopresbiterat gr-or. în Cobalm.

În comuna Șugag, protopresbiteratul Sebeșului-săsesc, sînt de ocupat două posturi de învățătoresci la școala confes. gr-or., cu următoarele emolumente:

1. Pentru fiecare învățător salariu de câte 200 fl., care se plătesc în rate lunare anticipative din cassa comunei.

2. Cuartir liber și câte doi stângini de lemne pentru un învățător; celui mai calificat și folosința grădini școlare.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne suplicile până în 27 August st. v. a. c. la oficiul protopresbiterat gr-or. în Sebeșul-săsesc.

Căldarul zilei.

18/30 August.

Julian: Muc. Flor și Laur.

Gregorian: Rosa Beniamin.

Soarele: răsare 5.13, apune 6.48.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 29 August, 6 oare dimineața.

Presiunea atmosferică în mm. (Mediul lunar 755.4)	Diferența din preajmă	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcțiunea vîntului
755.4	-1.2	+11.1	+16.3 +10.9	NW

Din țeară, 27 August, 7 oare dimineața.

Stațiunile:	Presiun. atmosf. în mm.	Tempera- tura Celsius	Vântul	
			direcția	țaria
Budapesta . .	760	+14.2	SV	3
Sătmar . . .	759	+14.5	NO	4
Cluj	760	+11.4	V	1
Orșova	760	+17.0	SV	1
Timișoara . .	761	+19.2	N	1
Arad	762	+13.8	V	2
Panciova . . .	760	+19.0	NV	3

Sosiți în Sibiu.

La 29 August n.

Hotel „Neurhwer“. G. Broeken, particular din București. Lazăr, proprietar din St-Miclus. S. Stern, din Cluj. F. Plat, din Offenbach. Ludovic Iános, din St-Miclus.

Hotel „Imperatul Romanilor“. Johan Drotos, Ambros Bérson, primar din Hațeg. A. Serafin, senator. Stoenscu Gutin, inginer din Viena.

Hotel „Meltzer“. Karl Zinke, tapasier.

Hotel „Habermann“. Franz Sögel, tapasier.

Economic.

Ungaria și societatea de navigațiune dunăreană. Din Pesta se împărtașesc: Foță cu împărtașile unor diare despre prețiose negocieri ale societății de navigațiune dunăreană cu ministrul de comerț unguresc și despre cauzele norocoase ale acestora se asigură în modul cel mai hotărît, că dela rumperea negocierilor ce a urmat în Iulie nu s'a mai făcut nici o încercare pentru reînceperea lor și că prin urmare e de prisos a mai vorbi de prospecte și de transacțiuni.

—

Un pod preste Dunăre. Pentru construirea unui pod preste Dunăre, guvernul României a exers concurs. După-cum cetim în „Naționalul“, la termenul fixat pentru concurs au prezentat proiecte numai vre-o opt case, din preste 31 cari se înscrișeră pentru acest scop, și anume: societatea Batignolles et Comp. din Paris, Klein din Viena, Holzmann et Comp. din Francfurt p. M., Compania de Fives-Lilles din Paris, Röhlsberger et Simons din Berna, G. Eiffel din Paris, stabilimentul Cail din Paris, societatea anonimă Braine-le-Comte din Belgia.

Proiectele prezentate de aceste case se deosebiu foarte unele de altele, atât din punctul de vedere al formei de construcție cât și al fundațiunii și materialului.

Sistemele de grinzi variază: unele case au propus grinzi semiparabolice independente, altele grinzi continue drepte, sistem Neville, ear' altele grinzi în arc sau fără articulațiuni.

Din punctul de vedere al deschiderilor, proiectele variau dela 100 metri până la 206,7 metri.

Lungimea podului de asemenea. Unele îl dedeau lung de 804 m. (Cail), altele numai de 620 metri (Rothlisberger).

De asemenea se deosebiu și fundațiuni; unele dedeau adîncimea lor de 15,7 metri, altele de 25,5 metri.

Din punctul de vedere al pilelor încă existau deosebiri; unele erau pentru pile de zidărie, altele pentru o combinație de pile de zidărie și de metal.

Materialul de suprastructură încă presenta deosebire: unele propuneau ferul, altele oțelul.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiunile efectuate în 12 August 1889.

Marghiloman lui L. Mendl, grâu 2900 hect., 11-27 1/2 lei. Marghiloman lui L. Mendl, grâu 2700 hect., 11-20 lei. Marghiloman lui L. Mendl, grâu 7000 hect., 11-90 lei. Cambano lui Carnevalli, grâu 1200 hect., 10— lei. Nenovici lui L. Dreyfus, orz 2500 hect., 6— lei. Sassu lui L. Dreyfus, orz 800 hect., 5-65 lei. Sassu lui L. Dreyfus, orz 500 hect., 6— lei. Sassu lui L. Dreyfus, orz 2600 hect., 6-10 lei. Vecsler lui L. Dreyfus, orz 1150 hect., 6-10 lei. Cațica lui Petricioni, grâu 1700 hect., 10-40 lei. Silberstein lui Petricioni, grâu 2000 hect., 9-60 lei. Perlea lui Carnevalli, grâu 3000 hect., 11-65 lei. Perlea lui Liebmann, grâu 1425 hect., 11-75 lei. Perlea lui L. Mendl, grâu 1100 hect., 11-55 lei. I. Verona lui Nicolaidi, grâu 1900 hect., 10-45 lei. Marghiloman lui Valler, grâu 1000 hect., 9-25 lei. Negroponte lui Valler, grâu 3100 hect., 11-20 lei. Bach lui Negroponte, grâu 2200 hect., 9-40 lei. Archondi lui Carnevalli, grâu 1780 hect., 9-80 lei. Sgardelli lui Peirano, sêcară 1100 hect., 6-90 lei. Perlea lui Peirano, sêcară 3 partide 2200 hect., 7-45 lei. Perlea lui Peirano, sêcară 3 partide 150 hect., 6-90 lei. Blumen lui L. Mendl, cinquant. 1000 hect., 7-35 lei. Pulea lui Carnevalli, grâu 3000 hect., 11-65 lei.

Piața tot aceeași poziție numai puțin mai animată. —

Prețul mărfurilor.

Piața din Făgăraș, 28 August Grâu frumos hetolitra fl. 4.50 până fl. 5.90; grâu mestecat fl. 3.20 până fl. 4.20; sêcară fl. 3.— până fl. 3.20; cencuruzul fl. 4.— până fl. 4.50; ovșul fl. 2.40 până fl. 2.70; sêmînța de cânepă fl. 3.— până fl. 4.—; sêmînța de in fl. 9.— până fl. 10.—; fasolea fl. 4.— până fl. 5.—; mazerea fl. 5.— până fl. 6.—; linteia fl. 8.— până fl. 9.—; crumpenele fl. 1.— până fl. 1.20; mălaiul fl. 7.— până fl. 8.—; sêu brut 100 chile fl. 18 până fl. 19.—; unsoarea de porc 66, slămina 60—70; cânepa fl. 30.— până 55.—. Un ciulo carne de porc 32 cr.; carne de vită 28 cr.; carne de vițel 26 cr.; carne de mel 24 cr.; ouă 7 cu 10 cr., chim fl. 10.— până fl. 12.—; lumini turnate de sêu 40.— cr. până — cr.

Tîrgul de rimători în Steinhilbrich. În 27 August n. s'a notat: unguresci bătrîni grei 45.— cr. până 45 1/2 cr., unguresci grei, tineri 47.— cr. până 48 1/2 cr., de milite 46.— cr., până 47 1/2 cr., ușori 44.— cr., până 45.— cr., marfă țearănească, grea — cr., ușoară 42.— cr., de milite 44.— cr., până 44 1/2 cr., de Bakony grei 43.— cr., până 45 1/2 cr., transito, de mijloc — cr., până — cr., transito ușori — cr., până — cr., transito sêrbesci grei — cr., până — cr., transito de mijloc 47.— cr., până 48.— cr., transito ușori 47.— cr., până 47 1/2 cr., îngrășăți cu ghindă — cr., până — cr., par 4 1/2, cumpăniți dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 27 August 1889.

Sămînțe	Qualitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	Qualitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela
Grâu	—	—	—	—
Bănățenească, nou	—	—	—	—
Grâu dela Tisa	—	8 15	8 35	—
Grâu de Pesta	—	8 10	8 20	—
Grâu de Alba-regală	—	8 15	8 25	—
Grâu de Bácsa	—	6 90	7 —	—
Unguresc de Nord	—	6 75	7 —	—

Sămînțe	Solul	Qualitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela
Săcără	—	70—72	6 40 6 45
Orz	Nutreț de vinare	60—62	5 70 6 30
—	de bore	62—64	6 30 7 10
Ovș	—	64—66	7 35 8 50
Cucuruz (porumb)	bănăț.	39—41	5 25 5 70
—	de alt soi	75	4 45 4 65
—	—	78	4 70 4 75
Hrișcă	—	—	5 40 5 75

Grâu	de primă	8 27	8 31
Cucuruz	de toam.	7 23	7 25
—	—	—	—
Ovș	de toam.	4 81	4 83
—	—	5 30	5 41

Produce diverse	Solul	Oculul
—	—	dela până

Sem. de trif.	Lucernă ungurească	52.—	56.—
—	franceză	—	—
—	italiană	—	—
—	roșie	52.—	56.—
Oleu de rap.	rafinat	36.—	38.—
Oleu de in	—	—	—
—	dela Pesta	64.50	65.—
—	dela țeară	53.—	54.—
Slămină	sventată	59.—	60.50
—	afumată	56.—	57.—
Sêu	—	33.50	34.50
Prune	din Bosnia, în buți	—	—
—	din Sêrbia, în saci	10.25	18.50
Lietar	slavon, nou	16.50	16.75
—	bănățenească	16.—	16.25
Nuci	din Ungaria	—	—
Gogoși	unguresci	—	—
—	sêrbesci	—	—
Miere	brută	29.50	30.—
—	galbină străcurată	33.—	34.—
Ceară	de Rosenau	113.—	120.—
Spirit	brut	14.—	15.—
—	Drojdințe de spirit	18.—	18.—

Cursul pieței din Sibiu.

din 29 August st. n. 1889.

Hârtie-monetă română Cump. 9.40 vînd. 9.46
Lire turcesci „ 10.60 „ 10.70
Imperiali „ 9.60 „ 9.70
Ruble rusești „ 1.21 1/2 „ 1.23

Bursa de Budapesta

din 28 August st. n. 1889.

Rentă de aur ung. 6 1/2% 99.75
„ „ „ 4 1/2% 99.75
„ „ „ 5 1/2% 94.80
Imprumutul căilor ferate ung. —
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) 100.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) —
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune) 112.25
Bonuri rurale ung. 104.75
„ „ cu cl. de sortare 104.75
„ „ bănățene-timigene 104.75
„ „ cu cl. de sortare 104.75
„ „ transilvane 104.75
„ „ croato-slavone —
Despăgubire pentru dițma ung. de vin 100.—
Imprumut cu premiu ung. .

